

DET KONGELIGE FORNYINGS-,
ADMINISTRASJONS- OG KIRKEDEPARTEMENT

Miljøverndepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 OSLO

Deres ref.
201002899-/DH

Vår ref.
10/4595- AKH

Dato
04.05.2011

**Høring av forslag til forskrift om infrastruktur for geografisk informasjon
(geodataforskriften)**

Vi viser til Miljøverndepartementets brev av 31.01.2011 og 02.02.2011 om ovennevnte.

Videre viser vi til tidligere uttalelser i forbindelse med implementering av Inspire-direktivet og forslag til ny geotalov hvor Fornyings-, administrasjons- og kirke-departementet (FAD) har hatt til dels omfattende merknader.

Geotaloven må ses i sammenheng med offentlighetsloven og bestemmelser om viderebruk av offentlig informasjon, både når det gjelder likebehandlingsprinsippet og når det gjelder prising. Slik høringsnotatet og utkast til forskrift foreligger, mener vi det ikke er tatt tilstrekkelig hensyn til at geodata er offentlig informasjon med et spesielt stort potensial for viderebruk. Vi mener tvert imot at forslaget, slik det foreligger, vil kunne avskjære muligheten for kommersiell viderebruk for aktører som står utenfor geodatasamarbeidet.

FAD viser til høringsuttalelsen fra Konkurransetilsynet og bekymringen for at deltakende virksomheter kan komme i en dobbeltrolle, og til dels ha motstridende roller eller interesser ved videreformidling av geodata. Det er uheldig dersom en deltakende virksomhet tilbyr verdikjende tjenester basert på geodata i konkurranse med andre private aktører. I tillegg til at det kan oppstå problemer av konkurranse-messig art, vil tilgang til offentlig informasjon på ulike vilkår være i strid med likebehandlingsprinsippet i offentlighetsloven.

Det forutsettes i følge høringsnotatet at den etablerte samarbeidsmodellen for Norge

Postadresse
Postboks 8004 Dep
N-0030 OSLO
postmottak@fad.dep.no

Kontoradresse
Akersg. 59

Telefon
22 24 90 90
Org. nr.
972 417 785

Administrasjonsavdelingen
Telefaks
22 24 27 14

Saksbehandler
Nancy Zheng Ma
22 24 48 51
akh@fad.dep.no

Digitalt videreføres. FAD har påpekt tidligere, og vil presisere nok en gang, at problemene som kan oppstå når private aktører er ”deltakende part” i samarbeidet, ikke er tilstrekkelig belyst.

Nye regler om infrastruktur for geografisk informasjon bør ikke legge opp til uklarheter mht. tilgang og bruk av geodatasett, herunder hvem som kan få tilgang og på hvilke vilkår. Videre bør reglene ikke skape tvil om hvordan de kan tolkes i forhold til offentlighetslovens viderebruksbestemmelser.

Formålet med geodataloven er klart definert i lovens § 1, som sier at loven ”skal bidra til god og effektiv tilgang til offentlig geografisk informasjon (geodata) for offentlige og private formål”. Forskriftsutkastet fokuserer imidlertid på hvilken bruk de deltakende aktørene kan gjøre av geodatasettene, koordinering og samarbeid, deling og betaling mv. FAD savner en nærmere presisering av allmennhetens, inklusiv næringslivets, mulighet for tilgang til geodata, uavhengig av eventuell prising.

Det må framgå klart av forskriften at geodata skal være tilgjengelige for private formål, også for viderebruk i næringsvirksomhet. Vi ber om at begrensningen i forskriftsutkastets § 9 hvor det heter at data som er gratis tilgjengelige gjennom visningstjenestene kan være i en form som hindrer at de gjenbrukes i næringsvirksomhet, tas ut. Bestemmelsen gir inntrykk av at viderebruk kan avskjæres. En slik begrensning vil være i strid med offentlighetsloven og reglene for viderebruk av offentlig informasjon, med mindre det samtidig presiseres at viderebruk vil kunne skje på nærmere angitte vilkår og til fastsatt pris mv.

Tilrettelegging for viderebruk av offentlig informasjon, herunder geodata, er ett av formålene med både offentlighetsloven og geodataloven. Det bør derfor klart framgå av forskriften at data *skal* tilrettelegges for og gjøres tilgjengelig for viderebruk.

Når det gjelder prising av tilgang til og viderebruk av offentlig informasjon, reguleres dette av offentlighetsloven med forskrift. Forskriftens § 4, 5. ledd gir en generell hjemmel til å ta betalt for geodata (kart mv.) og eiendomsinformasjon.

Plikten til å tilgjengeliggjøre geodata for viderebruk er uavhengig av spørsmålet om pris. Geodataforskriften bør derfor presisere at geodata som allerede er tilgjengelig i digitale formater skal gjøres tilgjengelig for viderebruk. Etter viderebruksbestemmelsene i offentlighetsloven gjelder et ikke-diskrimineringsprinsipp som innebærer at det må gis tilgang til data på like vilkår for likeartede aktører. Dette innebærer at det for eksempel vil kunne tilgjengeliggjøres informasjon gratis eller til en lavere pris for privatpersoner, mens det kan fastsettes en (høyere) pris for tilgjengeliggjøring og viderebruk for næringslivet.

Når det gjelder de enkelte bestemmelsene i forskriftsutkastet har vi følgende merknader:

Til § 2 Definisjoner. Definisjonen av offentlig myndighet er hentet fra direktivet og det er vanskelig å se at definisjonen er relevant å ta inn i forskriften. I stedet bør det presiseres nærmere hvilke myndigheter eller virksomheter som er eller kan være deltakende myndighet.

Det er ellers uheldig å ha en oppramsing under ”Med offentlig myndighet menes” som begynner med litra a) selv om dette kan oppfattes som § 2 annet ledd. I stedet bør ”offentlig myndighet” inngå som litra i) og alternativene under inndeles i strekpunkter.

Til § 10 Begrensninger i tilgangen: I kommentarene til § 10 vises det til at ”tilgangen til opplysninger i utgangspunktet styres av de alminnelige reglene om begrensninger i tilgang til offentlig informasjon, bl.a. forvaltningsloven, offentlighetsloven, miljøinformasjonsloven, personopplysningsloven og sikkerhetsloven”, og at regelverk innenfor spesialområder også kan være relevant, bl.a. energiloven og matrikkelloven.

Dette blir både uklart og forvirrende. Etter vår mening er det ikke behov for en egen bestemmelse i forskriften om begrensning i tilgang til geodata. Forskriftsutkastets § 10 kan uansett ikke avskjære den tilgangen man har til informasjon etter offentlighetsloven. § 10 litra g) vil for eksempel kunne være i strid med offentlighetsloven fordi det ikke er avsender som bestemmer hvorvidt innsendt informasjon kan offentliggjøres eller ikke, men innholdet/type informasjon.

I § 10, tredje avsnitt, siste setning vises det til at tilgang til informasjon om utslipp til miljøet ikke kan begrenses med henvisning til § 10 a, d, f, g eller h. Dersom § 10 opprettholdes, ber vi om at det gjøres tilsvarende presisering for tilgang til informasjon etter offentlighetsloven. Ved tilgang til offentlig informasjon er det unntaksbestemmelsene i offentlighetsloven som gjelder.

Til § 12 Betaling for deling av geodata og geodatatenester: Vi er usikre på hva det vil innebære av konkurransefortrinn for deltakende private aktører at ”bruksretten ikke gir rett til å bruke geodatasett eller geodatatenester til noen form for kommersiell virksomhet”, som det heter i merknadene til § 12. Vi mener høringsnotatet burde problematisert dette nærmere.

For øvrig er det et viktig poeng at forskriften ikke må avskjære viderebruk. Viderebruk kan gjøres betinget av nærmere avtale hvor det vil være anledning til å ta betaling mv. Det er derfor viktig at det tilrettelegges slik at kommersiell viderebruk er mulig, og at forskriftens ordlyd ikke gir inntrykk av at viderebruk ikke er tillatt.

Til § 15 Avgjørelser og pålegg som ikke kan påklages: Vi forutsetter at det ikke er meningen å avskjære klageadgangen etter forvaltningsloven, men slik § 15 er formulert, kan det likevel se slik ut. Hvorvidt en avgjørelse er et enkeltvedtak eller ikke,

bør vurderes i det enkelte tilfellet. § 15 må derfor endres slik at det ev. klart framkommer i hvilke konkrete tilfeller man mener klageadgang ikke skal gjelde.

Med hilsen

Bjørn Magnus Jakobsen (e.f.)
fung. avdelingsdirektør

Anne Kristine Hage
rådgiver